

bivam letos sto in sto naročil iz Nemčije, Ruskega, Švedskega itd. za „Dalmatinca“, katerega nemški zdravniki zapisujejo rekonvalescentom, posebno onim, ki so bolni za bledico, torej takim, katerim primanjkuje dobre krvi. Zagotovljena je bodočnost tem vinom, in, Vi gospod — tako mi je rekel — ker ste učitelj v teh pokrajinah, učite vaše vinorejce in odprite jim oči, da bodo umeli ceniti, kar jim je Bog v tako lepi priliki podaril.“

Da bi bili primorski vinorejci, katerim sem tolikokrat enake besede govoril, tega moža slišali, morda bi jih vendar taka beseda, izrečena od častitljivega vinotrgovskega velikana, predramila! Slovenski primorski vinorejci! vzemimo si k srcu te besede, ozirajmo se na okus severnih vinopivcev, skrbimo, da spoznajo naša črna vina, in bodočnost vaša bo srečna. Moja skrb pa bo s pripomočjo gosp. Leibenfrosta najti kredit našemu teranu, katerega bodo imenovali „zdravilno vino“.

(Dal. prih.)

Nova ovca za naše kraje — Blakfaced-ovca imenovana.

Ko je sl. ministerstvo kmetijstva kranjski družbi kmetijski za ovčjo rejo podelilo letos 200 gold., je pri tej priliki opozorilo družbo na Blakfaced-ovco, katero je začela dunajska kmetijska družba vpeljavati z veliko pohvalo. — Ker je ta ovca za Avstrijo celó nova stvar, se noče naša kmetijska družba prenageliti s skušnjo dozdej še malo znane novine in to tem manj, ker Ukviške ovce, ki jih uže več let iz Koroškega dobivamo, so hvale vredne za naše kraje.

Vendar pa tudi noče naša družba priporočane Blakfacedske ovce pozabiti in je skusila od dunajske družbe kaj več izvedeti o tej ovci, in izvedela je iz njenega poročila, ki je natisneno v „Verhand. und Mittheilungen 1879“, to-le:

Blakfaced-ovca je gorska ovca, domá je na visocih gorah Škocije (Schottland), kjer veliko tega blagá redijo. Izprva je bila ta ovca vsa divja, tako, da so jo lovili kakor srne in jelene. Sam vojvoda Hamiltonski ima na svojih škotskih posestvih blizo 80.000 taci napol divjih ovac.

Blakfaced-ovca ima ko železo trdno natoro, niti mrzaz niti mokrota jej ne škoduje. Mesó njeno je izvrstno dobro, ne ravno mastno, a posebno prijetnega okusa je kakor divjačina. Volne nima fine, a veliko je ima. Niti o krmi niti o střežbi ni kočljiva. Za gorate kraje je kakor nalašč: noge ima kratke, široke prsi, kratek vrat, jako čvrstega života je. Zato pleza na najviša mesta gorá, kjer le še kaj travice raste. Čeravno ne spada v vrsto najtežjih angleških ovac, vaga vendar pitani oven poldrugo leto star, čez 300 kilogr.

Dunajska kmetijska družba je leta 1876. 4 ovne naravnost iz Škocije na Dunaj dobila in grof Schaffgotach, predstojnik podružnice Scheibske, jih je za rejo prevzel, in s temi ovni so jeli plemeniti domače kmetijske ovce. Kmetom izprva niso bili ti ovni všeč zato, ker so bili prehudi, tako, da so celó pomorili 5 ovac. Ščasoma so se jih vendar privadili. Kmetje pravijo: „mesá si ne moremo boljšega želeti, volna njih se kaj lepo presti dá in preja je močna kakor struna.“ Gotovo je, da so si kmetje z angleškimi ovni uže prav zeló zboljšali domače pleme.

Cena takega ovna, v Avstrijo pripeljanega, zanša okoli 60 gold. Septembra meseca leta 1878. se je izročilo 10 ovac in 2 ovna gosp. Welspacherju, velikemu posestniku v Schottwien-u, ki s posebnim veseljem izreja to pleme in ga razširja po svoji okolici.

Kmetijska družba dunajska je ministerstvo kmetijstva prosila 1000 gold. državne podpore za nakup Blakfacedskih ovac.

Še enkrat o občni državni požarni zavarovalnici.

V dopisu od 14. avgusta t. l. dokazal sem ob kratkem potrebo takega splošnega zavarovalnega zavoda, do katerega bi ljudstvo sploh popolno zaupanje — in to brez daljših pomislekov — imelo. V števil. 199. „Slov. Nar.“ od 30. avgusta nahaja se dopis iz Notranjskega: „Požari pri nas in kako bi se zabranjevali“, v katerem se kmalu od začetka bere: „Sprožila se je na novo misel, o kateri je bil uže večkrat govor, misel o prisilni državni požarni zavarovalnici. Vsakdo naj se primora zavarovati se in dotična opravila naj prevzamejo c. k. davkarije. Lepa misel, lahko izrečena, al težko izvršena!“ — Ker pa gospod dopisnik te misli dalje ne razpravlja in v svojem obširnem dopisu le dokazuje in nasvete stavi, kako bi se ogromnim požarom v okoliščini prišlo, hočem jaz danes po svoji slabi moči dokazati, kako bi se dala „občna državna požarna — oziroma splošna — zavarovalnica“ praktično in z malimi stroški izvesti in potem tudi upravljati.

Vsako društvo odvisno je gotovo v prvi vrsti od obilega števila udov; kolikor več je društvenikov, toliko na krepkejih nogah društvo stoji, — in ob enem na posamezne tudi toliko manjši letni vplačevalni doneski pripadajo. Bolj ko so moči razcepljene, večja ko je konkurenca, toliko težje je tudi društvu životariti, — v posledici tega pa tudi prej ali pozneje skoraj gotova „krida“ sledi — in udeleženci — le prevečkrat ob vse pridejo. — Znani „krah“ to dosti dobro osvitljuje!

In — ako uže sedaj nekatere zavarovalnice na trdnih nogah stojé, ker so le privatni zavodi, pri katerih je le nekaj tisoč ljudi zavarovanih, kakoršni zavodi so pa lastnina tako imenovanih delničarjev, koliko gotovejši in trdnejši bil bi še le splošni državni zavarovalni zavod, pri katerem bilo bi na milijone zavarovancev vdeleženih in bi država za nj porok bila! Taka splošna državna zavarovalnica bila bi prava državna bratovščina, od katere bi lahko vsak državljan, kdor bil bi zavarovan, v prizadeti mu potrebi — pomoč našel.

Marsikatera privatna zavarovalnica, akoravno ima uže skoz veliko let sem pošteno in vestno oskrbníštvo, utegne vendar-le slednjič v sleparske in brezvestne roke priti, česar bi se pa pri splošni državni zavarovalnici nikdar bati ne bilo.

Tak splošni državni zavod zavarovalnic ne bi samo škodo po ognji načinjeno zavaroval, nego tudi ono po toči, vodi in drugih elementarnih silah prouzročeno, kakor tudi življenje, dote in tako dalje; s tem zavodom naj bi se v posledici združila tudi vsa druga društva, katera v prid (oziroma zavarovanje in pomoč) kakoršnega koli interesa državljanov delujejo, na priliko, tako imenovani „Beamten-Verein“, učiteljska udovska društva itd., kateremu splošnemu zavarovalnemu zavodu bi taka društva svoje dosedanje kapitale v gospodarstvo in oskrbníštvo odstopila. *)

Reklo se bode morda: ustanovitev splošne državne zavarovalnice stala bi izredno veliko stroškov, davki bi se s tem uže tako v gmotnem obziru preobloženemu ljudstvu iz nova povikšali, uprava in oskrbovanje bi novih stroškov natvezilo, uradniki bi se zavoljo tega

*) Tako daleč z zavarovanjem segati, bilo bi predaleč seči in lahko bi se takemu nasvetu reklo: „Das Kind mit dem Bade verschütten“.